

II.

Za rješenje toga pitanja nije odlučno, što se narodnogospodarska nauka u t. zv. klasičnoj školi, što je uz ostale zastupa Menger, Böhm-Bawerk i dr., stavlja na amoralno stajalište, da je ekonomija područje egoizma. To se stajalište može dobro razumjeti iz zahtjeva naučne izolacije, koji glasi po prilici ovako: hoćemo li da upoznamo koju pojavu, treba da je po mogućnosti izlučimo iz zbiljskih svezâ i da je samu za sebe gledamo; kad nam podje za rukom, da njezin tečaj u najjednostavnijem mu obliku prikažemo, onda možemo poći u zbiljski svijet i odredjivati, kako se onaj oblik u pojedinom slučaju ublažuje (modificira) ili mijenja pod utjecajem drugih faktora i u raznim svezama. I nacionalnoekonomska nauka ispitujući gospodarske pojave namjerice pregledava sve druge strane čovjekove, te uzima u obzir samo gospodarsku prirodu, kao da želi reći: uzmimo, da je čovjek s a m o gospodarsko biće. pa tražimo, kako bi se život njegov udešavao, kad bi ga vodio e g o i s t i č k i m o t i v gospodarske privrede. Slično radi i fizika. Kad primjerice hoće da upozna, kako tjelesa padaju, ona se ne osvrće na masu i oblik tijela ni na otpor sredstva (medija), u kojim se događa padnje (n. pr. zrak, voda, i dr.), te spuštajući s vida sve ove i druge faktore promatra padanje samo pod utjecajem sile teže. Tim dobiva ona jednu općenu sliku (shemu) gibanja, koja se u raznim konkretnim slučajevima raznoliko umjerava, ali nauka je polučila svoj cilj našavši jednu zajedničku formulu za veliki skup pojava. Ili kad bacimo tijelo koso u vis, svi znamo, da će se

